

การมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาเมืองน่าอยู่อย่างยั่งยืน
กรณีศึกษาเทศบาลนครปากเกร็ด จังหวัดนนทบุรี
Public Participation in Livable and Sustainable City Development
A Case Study of Pak Kret City Municipality, Nonthaburi Province

กัณกร ธนะวิกสิท และ อรณันท์ กลันทปุระ
Kannaporn Tanawikasitand Oranan Gluntapura

สาขารัฐศาสตร์ ภาควิชารัฐศาสตร์และรัฐประศาสนศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์
Political Science Department of Political Science and Public Administration
Kasetsart University
E-mail : tn.kannaporn@gmail.com

วันที่รับบทความ : 20 มีนาคม 2567, วันที่แก้ไขบทความ ครั้งที่ 1 : 24 เมษายน 2567
วันที่ตอบรับการตีพิมพ์ : 8 พฤษภาคม 2567

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาเมืองน่าอยู่อย่างยั่งยืนของเทศบาลนครปากเกร็ด จังหวัดนนทบุรี และเพื่อเปรียบเทียบการมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาเมืองน่าอยู่อย่างยั่งยืนของเทศบาลนครปากเกร็ด จังหวัดนนทบุรี จำแนกตามปัจจัยส่วนบุคคล

กลุ่มตัวอย่าง คือ ประชาชน จำนวน 400 คน ที่อาศัยในเขตพื้นที่เทศบาลนครปากเกร็ด จังหวัดนนทบุรี โดยการสุ่มตัวอย่างแบบชั้นภูมิ และใช้แบบสอบถามเป็นเครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูล สำหรับค่าสถิติที่ใช้ ได้แก่ ค่าความถี่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน การทดสอบโดยใช้ค่าสถิติทดสอบ t-test ในการเปรียบเทียบความแตกต่าง ของค่าเฉลี่ย 2 กลุ่มตัวอย่าง และใช้การวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว (One-way ANOVA) สำหรับความแตกต่างค่าเฉลี่ยมากกว่า 2 กลุ่มขึ้นไป หากพบความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 จะทำการทดสอบด้วยวิธี Fisher's least significant difference (LSD) ในการทดสอบความแตกต่างรายคู่ โดยกำหนดระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

ผลการวิจัยพบว่า ระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนในเขตเทศบาลนครปากเกร็ด จังหวัดนนทบุรีในการพัฒนาเมืองให้น่าอยู่อย่างยั่งยืน ภาพรวมอยู่ในระดับปานกลางเมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่าด้านการรับผลประโยชน์ มากที่สุด รองลงมา คือ ด้านการดำเนินการ ด้านการตัดสินใจ และน้อยที่สุด คือ ด้านการติดตามประเมินผล ผลการทดสอบสมมติฐาน พบว่า กลุ่มตัวอย่างที่มี ระดับการศึกษา อาชีพ และระยะเวลาที่อาศัยในพื้นที่ที่ต่างกัน มีส่วนร่วมในการพัฒนาเมืองให้น่าอยู่อย่างยั่งยืนแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

คำสำคัญ : การมีส่วนร่วม,การพัฒนาเมืองน่าอยู่,อย่างยั่งยืน

Abstract

The objectives of this study are to examine the level of public participation in the development of a livable and sustainable city of Pak Kret City Municipality, Nonthaburi

Province, and compare public participation in the development of a livable and sustainable city of Pak Kret City Municipality, Nonthaburi Province classified by personal factors.

The sample consisted of 400 residents living in Pak Kret City Municipality area using stratified sampling. A questionnaire was used as an instrument to collect data. Statistics used in data analysis included frequency, percentage, mean, standard deviation, t-test to compare the differences in means of 2 groups, and one-way ANOVA to compare differences in means of more than 2 groups. If a statistically significant difference was found at the 0.05 level, it would be tested using Fisher's least significant difference (LSD) method to test pairwise differences, with the statistical significance set at the 0.05 level.

The findings reveal that the overall participation of the residents in Pak Kret City Municipality, Nonthaburi Province, in developing a livable and sustainable city was at a moderate level. With the level of participation in receiving the most benefits followed by participation in operations participation. The aspect of participation in decision making and the least participation in the evaluation, From the hypothesis testing, it was found that those with different levels of education, occupations, and periods of living in the areas participated in developing a livable and sustainable city differently at the 0.05 level of significance.

Keywords: Public Participation, Livable, Sustainable City

บทนำ

ปัจจุบันการขยายตัวของเมืองมีแนวโน้มสูงขึ้น ตามรายงานการศึกษาผลกระทบจากการเปลี่ยนแปลงโครงสร้างประชากรและข้อเสนอเชิงนโยบายต่อการพัฒนาประเทศ ของสำนักงานสภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ร่วมกับสถาบันวิจัยประชากรและสังคมมหาวิทยาลัยมหิดล มีการคาดประมาณประชากรของประเทศไทย พ.ศ. 2553 – 2583 พบว่า ประชากรของประเทศไทยที่อาศัยในเขตเมืองเพิ่มมากขึ้นจากร้อยละ 43.4 ในปี พ.ศ. 2553 เป็นร้อยละ 74.3 ใน พ.ศ. 2583 ทั้งนี้ มีการเพิ่มสัดส่วนของประชากรเมืองในทุกภูมิภาค (สำนักงานสภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ, 2562) การที่ประชากรเพิ่มขึ้นเป็นจำนวนมากในเขตเมืองนำมาสู่ความท้าทายในแง่มุมต่าง ๆ เกี่ยวกับการจัดการผลกระทบด้านสังคม เศรษฐกิจ สุขภาพอนามัย และสิ่งแวดล้อม เมื่อมีการขยายตัวของเมืองมากขึ้นความต้องการใช้ทรัพยากรของประชาชนและมลพิษที่ปลดปล่อย สู่สิ่งแวดล้อมก็ยิ่งมากขึ้นไปด้วย ดังนั้นการบริหารจัดการและพัฒนาเมืองให้สามารถเติบโตอย่างยั่งยืนจึงเป็นเรื่องสำคัญ แนวทางการพัฒนาเมืองหลายรูปแบบทั้งที่ได้ดำเนินการในระดับสากลและระดับประเทศ อาทิเช่น เมืองยั่งยืน (Sustainable City) เมืองสีเขียว (Green City) และเมืองน่าอยู่ (Livable City) ซึ่งสามารถนำมาประยุกต์ใช้ในการขับเคลื่อนเมืองต่างๆ ในประเทศไทยให้เติบโตอย่างสมดุล ยั่งยืน และน่าอยู่พร้อมรับการเปลี่ยนแปลงในมิติต่าง ๆ เพื่อให้ประชาชนมีคุณภาพชีวิตที่ดีขึ้นได้ในระยะยาว (ชนกร ชลธิธัญญ์, 2562)

การพัฒนาเมืองน่าอยู่มีแนวคิดมาจากองค์การอนามัยโลก (WHO) ซึ่งแต่เดิมนั้น ใช้คำว่า “เมืองสุขภาพ” ในปี พ.ศ. 2537 กระทรวงสาธารณสุขประเทศไทยโดยกรมอนามัยได้นำแนวคิดเมืองสุขภาพดี มาพัฒนาและขยายแนวความคิดเมืองน่าอยู่ สู่โลกกว้าง โดยในปี พ.ศ. 2550 กรมอนามัยได้ดำเนินงานเมืองน่าอยู่ภายใต้ชื่อ

“โครงการเมืองน่าอยู่ด้านสุขภาพ” และต่อมาได้ปรับกระบวนการจากการกำหนดเป็นโครงการสำคัญมาบรรจุในยุทธศาสตร์พัฒนาชุมชนน่าอยู่เมืองน่าอยู่ ซึ่งได้บูรณาการการดำเนินงานด้านอนามัยและสิ่งแวดล้อมเข้าด้วยกัน โดยมีเป้าหมายเพื่อพัฒนาคนในเมืองให้มีสุขภาพที่ดีอยู่ในสภาพแวดล้อมของชุมชนที่น่าอยู่ ปลอดภัย ด้วยการสนับสนุนความร่วมมือของหน่วยงานทุกภาคส่วน โดยเฉพาะองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น รวมทั้งการให้ความสำคัญต่อแนวทางการพัฒนาที่ยั่งยืนตามแผนยุทธศาสตร์ชาติ 20 ปี (พ.ศ. 2560 - 2580) รวมทั้งการใช้กลไกการมีส่วนร่วมของทุกภาคส่วนในทุกระดับเพื่อมุ่งสู่การบรรลุเป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืน (Sustainable Development Goals : SDGs) โดยคำนึงถึงการพัฒนาพื้นที่แบบองค์รวมสมดุลในทุกมิติทั้งด้านเศรษฐกิจ สังคมและสิ่งแวดล้อมเพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืนของประเทศสืบไป

เทศบาลนครปากเกร็ดซึ่งเป็นเทศบาลขนาดใหญ่ ในจังหวัดนนทบุรี ได้ให้ความสำคัญถึงการเป็นเมืองน่าอยู่อย่างยั่งยืน โดยได้เข้าร่วมการประเมินเมืองสิ่งแวดล้อมยั่งยืนของกรมส่งเสริมคุณภาพสิ่งแวดล้อมตั้งแต่ปี พ.ศ. 2562 เป็นต้นมา โดยเทศบาลนครปากเกร็ดได้รับรางวัลรองชนะเลิศอันดับ 1 เทศบาลน่าอยู่อย่างยั่งยืน ประเภทเทศบาลนคร ประจำปี พ.ศ. 2564 และมีการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่น พ.ศ. 2566 – 2670 โดยกำหนดวิสัยทัศน์ยุทธศาสตร์การพัฒนา “แหล่งการศึกษาชั้นดี ที่อยู่อาศัยชั้นนำถิ่นวัฒนธรรมดั้งเดิม ประชาชนร่วมเสริมการพัฒนา” ซึ่งให้เห็นว่าเทศบาลนครปากเกร็ดได้ให้ความสำคัญต่อการพัฒนาเมือง และการสนับสนุนการมีส่วนร่วมของประชาชนต่อการพัฒนาเมืองให้น่าอยู่อย่างยั่งยืนและสนับสนุนการดำเนินงานของเทศบาลให้เกิดประโยชน์สูงสุดอย่างไรก็ตาม ประชาชนในพื้นที่ส่วนใหญ่ อาจมองว่าตนเป็นเพียงผู้ได้รับผลประโยชน์จากการดำเนินการผ่านกิจกรรมหรือโครงการของเทศบาล จึงควรแสดงให้เห็นว่าประชาชนที่อาศัยอยู่ในเขตเทศบาลนครปากเกร็ดนั้น มีส่วนร่วมพัฒนาเมืองน่าอยู่อย่างยั่งยืนอย่างแท้จริง

ผู้ศึกษาจึงมีความสนใจที่จะศึกษาการมีส่วนร่วมของประชาชนที่อาศัยในเขตเทศบาลนครปากเกร็ดในการพัฒนาเมืองน่าอยู่อย่างยั่งยืนของเทศบาลนครปากเกร็ด จังหวัดนนทบุรี เพื่อสะท้อนให้เห็นถึงระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาให้เป็นเมืองน่าอยู่อย่างยั่งยืน อันเป็นข้อมูลพื้นฐานสำคัญให้กับเทศบาลได้นำไปใช้กำหนดนโยบายและกิจกรรมโครงการต่าง ๆ ให้เกิดผลอย่างเป็นรูปธรรมอย่างต่อเนื่องและยั่งยืน สอดคล้องกับความต้องการของประชาชนในพื้นที่

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อศึกษาระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาเมืองน่าอยู่อย่างยั่งยืนของเทศบาลนคร ปากเกร็ด จังหวัดนนทบุรี
2. เพื่อเปรียบเทียบการมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาเมืองน่าอยู่อย่างยั่งยืนของเทศบาลนครปากเกร็ด จังหวัดนนทบุรี จำแนกตามปัจจัยส่วนบุคคล

การทบทวนวรรณกรรม และแนวคิด

อรรถัย กิกผล (2552) ได้กล่าวว่า การมีส่วนร่วมของประชาชน (Public Participation) หมายถึง การที่องค์กรปกครอง ส่วนท้องถิ่นเปิดให้ประชาชนเข้าไปร่วมในการกำหนดกฎเกณฑ์ นโยบาย กระบวนการบริหารและตัดสินใจของท้องถิ่น ทั้งนี้ กระบวนการการมีส่วนร่วมต้องคำนึงถึง 3 หลักการ คือ 1) ประชาชนสมัครใจและตั้งใจเข้าร่วม ซึ่งช่วยทำให้ประชาชนรู้สึกเป็นส่วนหนึ่งการร่วมตัดสินใจหรือแก้ไขปัญหาเรื่องต่าง ๆ ของชุมชน 2) ต้องอยู่บนขีดความสามารถและความเสมอภาคของแต่ละบุคคลที่ได้เข้ามามีส่วนร่วม 3) ประชาชนมีเสรีภาพ และอิสรภาพในการมีส่วนร่วมหรือการตัดสินใจ และสิ่งสำคัญ คือ ต้องไม่เกิดจากการบังคับ ชูเชิญ จากผู้มีอำนาจเหนือกว่า

โกวิท พวงงาม (2551) ได้กล่าวว่า การมีส่วนร่วมนั้นเป็นอำนาจในการตัดสินใจของบุคคล กลุ่มองค์กรในการเข้าร่วมกระบวนการทำงานที่อาศัยการร่วมแรงร่วมใจกัน เพื่อสร้างพื้นที่การทำงานและมีจิตใจที่มุ่งสู่ความสำเร็จตามที่กำหนดไว้ โดยการทำให้รู้สึกการได้เป็นส่วนหนึ่งของหน่วยงาน กลุ่ม องค์กร ตั้งแต่กระบวนการคิดริเริ่ม ตัดสินใจ วางแผนงาน และการดำเนินงาน เพื่อให้เกิดการเปลี่ยนแปลงและพัฒนาไปตามแนวทางที่ได้วางไว้

Cohen and Uphoff (1980) อ้างถึงใน โกวิท พวงงาม (2551) ได้แบ่งการมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาชนบท ออกเป็น 4 แบบ ดังนี้

1. การมีส่วนร่วมการตัดสินใจ (Decision Making) ประกอบด้วย การริเริ่มตัดสินใจ การดำเนินการตัดสินใจ กำหนดนโยบายจากความต้องการ และการตัดสินใจปฏิบัติการ อาจเป็นการตัดสินใจในช่วงระยะเวลาเริ่มแรก การตัดสินใจในช่วงของกิจกรรม หรือการตัดสินใจในช่วงการดำเนินกิจกรรม

2. การมีส่วนร่วมในการดำเนินกิจกรรม (Implementation) ซึ่งอาจเป็นไปในรูปแบบของการเข้าร่วมโครงการ โดยให้การสนับสนุนด้านการบริหาร การประสานความร่วมมือ รวมทั้งการลงมือปฏิบัติด้วยแรงงาน แรงเงิน และการสนับสนุนทรัพยากรอื่น ๆ

3. การมีส่วนร่วมในผลประโยชน์ (Benefits) เป็นการร่วมกันที่จะได้รับผลตอบแทนที่จะเกิดขึ้น หรือการมีส่วนร่วมต่อผลประโยชน์ที่จะเกิดขึ้นในทุก ๆ ด้าน

4. การมีส่วนร่วมในการประเมินผล (Evaluation) เป็นการร่วมกันควบคุมตรวจสอบผลการดำเนินงานตลอดจนเข้าไปแก้ไขปัญหาที่เกิดขึ้น

แนวคิดของเทศบาลน่าอยู่อย่างยั่งยืน

คณะรัฐมนตรีได้มีมติเห็นชอบในหลักการและแนวทางการขับเคลื่อนเมืองสิ่งแวดล้อมยั่งยืน อย่างบูรณาการ โดยอาศัยกลไกการมีส่วนร่วมของทุกภาคส่วนในทุกระดับเพื่อมุ่งสู่การบรรลุเป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืน(Sustainable Development Goals: SDGs) โดยคำนึงถึงการพัฒนาพื้นที่แบบองค์รวมสมดุลในทุกมิติ ทั้งด้านเศรษฐกิจ สังคม และสิ่งแวดล้อม ทั้งนี้ กรมส่งเสริมคุณภาพสิ่งแวดล้อม กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม เป็นหน่วยงานที่ได้นำแนวคิดการพัฒนาที่ยั่งยืน แปลงนโยบายระดับชาติ สู่การปฏิบัติในระดับท้องถิ่นโดยใช้หลักของปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง และแนวคิดการพัฒนาที่ยั่งยืนเป็นแนวทางในการส่งเสริมศักยภาพให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นให้สามารถบริหารจัดการท้องถิ่นสู่ความน่าอยู่อย่างยั่งยืน

โดยในปี พ.ศ. 2547 – 2548 กรมส่งเสริมคุณภาพสิ่งแวดล้อมร่วมกับสมาคมสันนิบาตเทศบาลแห่งประเทศไทย และมูลนิธิสิ่งแวดล้อมไทยเสนอกรอบแนวคิด “เทศบาลน่าอยู่อย่างยั่งยืน”โดยอาศัยกระบวนการมีส่วนร่วมในทุกภาคส่วนเพื่อให้ความสมดุลระหว่าง เศรษฐกิจ สังคม และสิ่งแวดล้อม โดยมีเป้าหมาย คือ เมืองน่าอยู่อย่างยั่งยืน ซึ่งต่อมาได้ปรับปรุงเป็นกรอบแนวคิด “เมืองสิ่งแวดล้อมยั่งยืน”คือ “พัฒนาเมืองอย่างมีส่วนร่วมสู่การเติบโตที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม ประชาชนมีคุณภาพชีวิตที่ดี”เพื่อใช้เป็นแนวทางในการกำหนดนโยบายและใช้บริหาร “เมือง” ที่ครอบคลุมทุกมิติของการพัฒนา ประกอบด้วย 4 องค์ประกอบ ประกอบด้วย 4 องค์ประกอบ ได้แก่ 1) เมืองอยู่ดี คือ มีการใช้ประโยชน์ที่ดินอย่างเหมาะสม โครงสร้างพื้นฐานเพียงพอสำหรับคนทุกกลุ่ม มีความมั่นคงด้านที่อยู่อาศัย ปลอดภัย และมีเศรษฐกิจมั่นคง 2) คนมีสุข คือ คนมีสุขภาพดี ได้รับการศึกษา สวัสดิการ และการพิทักษ์สิทธิ์ที่เหมาะสมเท่าเทียม มีครอบครัวที่อบอุ่น ชุมชนเอื้ออาทร มีกิจกรรมสร้างสรรค์สังคม ดำรงไว้ซึ่งประเพณี วัฒนธรรม และภูมิปัญญาท้องถิ่น 3) สิ่งแวดล้อมแวดล้อมยั่งยืน คือ ทรัพยากรธรรมชาติมีความสมบูรณ์ มีพื้นที่สีเขียวเพียงพอ ภูมิทัศน์สวยงามเป็นระเบียบเรียบร้อย มีการ

จัดการของเสียหรือมลพิษอย่างเหมาะสม และประชาชนมีวิถีชีวิตที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม และ 4) เทศบาลแห่งการเรียนรู้และการบริหารจัดการที่ดี คือ มีวิสัยทัศน์และแผนงานที่ชัดเจน บุคลากรมีความรู้และเชี่ยวชาญ มีระบบการทำงานที่ได้รับการพัฒนาอย่างต่อเนื่องพร้อมการบริหารจัดการที่ดี และมีนวัตกรรมพัฒนาเมือง ซึ่งแต่ละองค์ประกอบมีความเชื่อมโยงสัมพันธ์ซึ่งกันและกันจะขาดองค์ประกอบใดองค์ประกอบหนึ่งไม่ได้ (สำนักส่งเสริมการมีส่วนร่วมของประชาชนกรมส่งเสริมคุณภาพสิ่งแวดล้อมกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม, 2563)

แนวคิดการพัฒนาเมืองในอนาคตให้น่าอยู่อย่างยั่งยืน

สำนักงานสภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติร่วมกับศูนย์บริการวิชาการแห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย (2565) ได้ให้แนวคิด การพัฒนาเมืองในอนาคตให้น่าอยู่อย่างยั่งยืน โดยการพัฒนาเมืองให้น่าอยู่อย่างยั่งยืน Livable and sustainable Future City:LSFC ซึ่งเป็นกระบวนการพัฒนาเมือง เพื่อให้ประชากรมีคุณภาพชีวิตที่ดี ด้วยการสร้างผลกระทบต่อระบบนิเวศสิ่งแวดล้อมให้น้อยที่สุด มีการวางแผนพัฒนาบนพื้นฐานศักยภาพ และความเหมาะสมตามภูมิเวศสิ่งแวดล้อม มีความสามารถในการแข่งขันเชิงเศรษฐกิจบนฐานการเติบโต เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม ได้รับโอกาสที่เท่าเทียม และมีการบริหารจัดการอย่างโปร่งใส โดยกระบวนการมีส่วนร่วมของทุกภาคส่วนที่เกี่ยวข้อง โดยได้สังเคราะห์เป็นกรอบแนวคิดการวางแผนพัฒนาเมืองในอนาคตให้น่าอยู่อย่างยั่งยืน

การพัฒนาเมืองในอนาคตให้น่าอยู่อย่างยั่งยืน เป็นกระบวนการพัฒนาเมืองเพื่อให้ประชากรมีคุณภาพชีวิตที่ดี โดยสร้างผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อมให้น้อยที่สุด มีการวางแผนพัฒนาบนพื้นฐานศักยภาพและความเหมาะสมทางภูมิเวศ มีความสามารถในการแข่งขันเชิงเศรษฐกิจบนฐานการเติบโตที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม ได้รับโอกาสที่เท่าเทียมและมีการบริหารจัดการอย่างโปร่งใสโดยกระบวนการมีส่วนร่วมของทุกภาคส่วนที่เกี่ยวข้องตลอดการพัฒนา โดยเป้าหมายหลักในการดำเนินงานตามแนวคิดการพัฒนาเมืองในอนาคตให้น่าอยู่อย่างยั่งยืน ประกอบด้วย

1. เมืองที่มีโครงสร้างและบริการพื้นฐานเพียงพอเข้าถึงได้อย่างเท่าเทียม และเหมาะสมกับความสามารถ
2. ในการรองรับของเมือง ประชากรสามารถเข้าถึงน้ำสะอาด ระบบไฟฟ้า สถานศึกษาและสถานพยาบาลได้อย่างเท่าเทียม เป็นต้น
3. เมืองที่มีการใช้ทรัพยากรและพลังงานอย่างมีประสิทธิภาพ อาทิเช่น มีการจัดการพื้นที่สีเขียวแหล่งน้ำ การใช้ที่ดินอย่างยั่งยืน การจัดการพลังงานอย่างมีประสิทธิภาพ ส่งเสริมการบริโภคที่ยั่งยืน เป็นต้น
4. เมืองที่ดำเนินการลด ควบคุม และจัดการของเสีย มลพิษอย่างมีประสิทธิภาพ อาทิเช่น มีระบบจัดการ
5. มลพิษทางอากาศ การควบคุมการปล่อยก๊าซเรือนกระจก การจัดการน้ำเสีย และขยะ รวมถึงการสนับสนุนเทคโนโลยีการผลิตที่สะอาด เป็นต้น
6. เมืองที่มีความสามารถในการป้องกันภัยพิบัติ และความสามารถในการปรับตัวต่อการเปลี่ยนแปลงภูมิอากาศและวิกฤตต่าง ๆ อาทิเช่น มีการประเมินความเสี่ยง มีการวางแผนรับมือกับผลกระทบต่อแหล่งทรัพยากร เป็นต้น
7. เมืองที่มีความสามารถในการแข่งขันเชิงเศรษฐกิจบนฐานการเติบโตที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อมและส่งเสริมเศรษฐกิจอย่างเท่าเทียมและเป็นธรรม อาทิเช่น การสนับสนุนสถานประกอบการที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม การท่องเที่ยวอย่างยั่งยืน การเข้าถึงทรัพยากรทางเศรษฐกิจอย่างเท่าเทียม เป็นต้น

งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

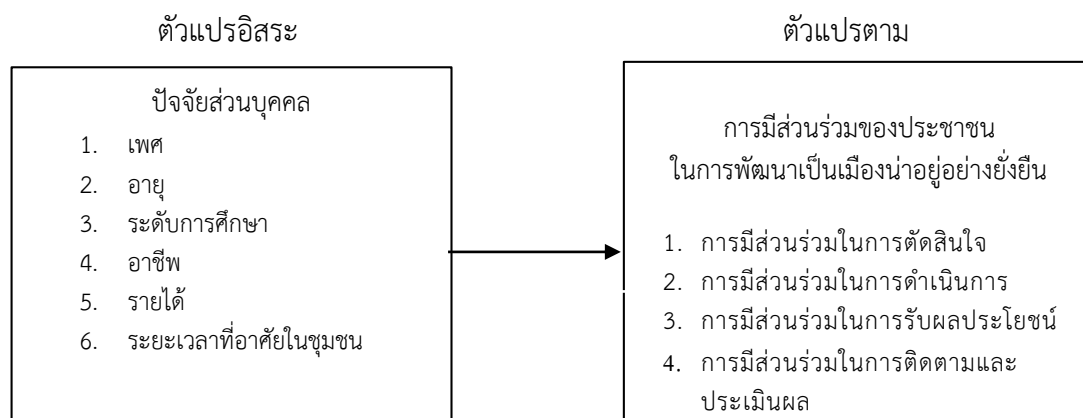
ธนกร ธรรมรักษิต (2554) ได้ศึกษาเรื่อง การมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาขององค์การบริหารส่วนตำบลท่ามะกา อำเภوتاมะกา จังหวัดกาญจนบุรี ผลการศึกษา พบว่า 1) การมีส่วนร่วมของประชาชน ภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง 2) การจัดทำแผนพัฒนาขององค์การบริหารส่วนตำบลท่ามะกา อำเภوتاมะกา จังหวัดกาญจนบุรี จำแนกตามปัจจัยส่วนบุคคลในภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง และ 3) ความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยการจัดทำแผนพัฒนาขององค์การบริหารส่วนตำบลท่ามะกา อำเภوتاมะกา จังหวัดกาญจนบุรี ได้แก่ การมีส่วนร่วมในการจัดทำแผน ฯ ภาพรวมมีความสัมพันธ์ไปในทิศทางเดียวกันในระดับต่ำมาก โดยขึ้นดำเนินงานวางแผนและขึ้นการประเมินผล ไม่มีความสัมพันธ์กันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

ศุภาวดี กรมทอง (2557) ได้ศึกษาเรื่อง การมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาท้องถิ่น กรณีศึกษา องค์การบริหารส่วนตำบลห้วยแก้ว อำเภอบึงนาราง จังหวัดพิจิตร ผลการศึกษาพบว่า ภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อเปรียบเทียบการมีส่วนร่วมของประชาชน พบว่ากลุ่มตัวอย่าง ที่มีเพศ ระดับการศึกษา สมาชิกในครอบครัว รายได้และรายจ่ายต่อเดือนที่แตกต่างกัน มีส่วนร่วมในการพัฒนาท้องถิ่นที่แตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

พระธวัชชัย สนธิธมโม (วรรณาวิน) (2562) ได้ศึกษาเรื่อง การมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาชุมชนในเขตเทศบาลเมืองสระแก้ว จังหวัดสระแก้ว ผลการวิจัย พบว่า ภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง ผลการเปรียบเทียบการมีส่วนร่วมของประชาชน โดยจำแนกตามปัจจัยส่วนบุคคล พบว่าประชาชนที่มีอาชีพ และระดับการศึกษาต่างกัน จะมีส่วนร่วมในการพัฒนาชุมชนในเขตเทศบาลเมืองสระแก้ว แตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

กรอบแนวคิดในการวิจัย

ตามทฤษฎีเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมของ โคเฮนและอัฟฮอฟ Cohen and Uphoff (1980) อ้างถึงใน โกวิทย์ พวงงาม (2551)

รูปที่ 1 กรอบแนวคิดในการวิจัย

วิธีดำเนินการวิจัย

ประชากรและกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย

ประชากรเป้าหมายที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้คือ ประชากรในเขตเทศบาลนครปากเกร็ด จังหวัดนนทบุรี โดยใช้ข้อมูลของสำนักทะเบียนราษฎร ข้อมูล ณ เดือนพฤษภาคม 2566 จำนวนทั้งสิ้น 189,589 คน กลุ่ม

ตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ คือ ประชากรในเขตเทศบาลนครปากเกร็ด จังหวัดนนทบุรี ที่มีอายุตั้งแต่ 18 ปีขึ้นไป จำนวน 400 คน ซึ่งได้โดยวิธีการกำหนดขนาดของกลุ่มตัวอย่าง โดยใช้สูตร ยามาเน่ (Yamane) จากนั้นทำการสุ่มตัวอย่างแบบชั้นภูมิ (Proportional Stratified Random Sampling) ตามสัดส่วนขนาดของกลุ่มประชากรในแต่ละตำบล จากนั้นสุ่มแบบเจาะจง (Purposive Sampling) จนได้ครบตามจำนวนที่กำหนดไว้

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

ในการศึกษาครั้งนี้ ผู้ศึกษาใช้แบบสอบถาม (Questionnaire) เป็นเครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูลจำนวนทั้งสิ้น 400 คน โดยลักษณะแบบสอบถามเป็นแบบสอบถามปลายปิด (Closed-Ended Form)

ส่วนที่ 1 แบบสอบถามเกี่ยวกับข้อมูลลักษณะส่วนบุคคล ประกอบด้วย เพศ อายุ ระดับการศึกษา อาชีพ รายได้ ระยะเวลาที่อาศัยในชุมชน

ส่วนที่ 2 แบบสอบถามเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาเมืองน่าอยู่อย่างยั่งยืน ของเทศบาลนครปากเกร็ดจังหวัดนนทบุรี โดยเป็นแบบสอบถามได้แก่ ด้านการมีส่วนร่วมด้านการตัดสินใจ การมีส่วนร่วมด้านการดำเนินงานการมีส่วนร่วมด้านการรับผลประโยชน์ และการมีส่วนร่วมด้านการประเมินโดยแบ่งระดับการมีส่วนร่วมออกเป็น 5 ระดับ โดยใช้แบบสอบถามแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) โดยการกำหนดเกณฑ์

การวัดคะแนนออกเป็น 5 ระดับ ดังนี้

ระดับการมีส่วนร่วม	คะแนน
มีส่วนร่วมมากที่สุด	5
มีส่วนร่วมมาก	4
มีส่วนร่วมปานกลาง	3
มีส่วนร่วมน้อย	2
มีส่วนร่วมน้อยที่สุด	1

โดยแบ่งช่วงของคะแนนอยู่ระหว่าง 0 - 3 โดยกำหนดค่าคะแนนเฉลี่ย แต่ละความหมายออกเป็น 3 ช่วง ดังนี้

ค่าเฉลี่ย 1.00 – 2.33 หมายถึง ระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนในเขตเทศบาลนครปากเกร็ดในการพัฒนาเมืองน่าอยู่อย่างยั่งยืนอยู่ในระดับน้อย

ค่าเฉลี่ย 2.34 – 3.66 หมายถึง ระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนในเขตเทศบาลนครปากเกร็ดในการพัฒนาเมืองน่าอยู่อย่างยั่งยืนอยู่ในระดับปานกลาง

ค่าเฉลี่ย 3.67 – 5.00 หมายถึง ระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนในเขตเทศบาลนครปากเกร็ดในการพัฒนาเมืองน่าอยู่อย่างยั่งยืนอยู่ในระดับมาก

การทดสอบเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

1. การหาความแม่นยำ (Validity) ผู้วิจัยออกแบบแบบสอบถามและนำไปให้ผู้เชี่ยวชาญ/อาจารย์ที่ปรึกษาทำการตรวจสอบความถูกต้องแม่นยำของเนื้อหาและข้อความตามวัตถุประสงค์ของการวิจัยหรือไม่ และดำเนินการปรับปรุงแก้ไขตามคำแนะนำของอาจารย์ที่ปรึกษา เมื่อได้รับการยอมรับแล้วจึงนำแบบสอบถามนี้ไปเก็บข้อมูลกับกลุ่มตัวอย่าง

2. การหาความเชื่อมั่น (Reliability) ผู้วิจัยนำแบบสอบถามที่ได้ตรวจสอบแล้วไปใช้กับกลุ่มทดลองที่มีลักษณะใกล้เคียงกับกลุ่มตัวอย่าง (Try Out) จำนวน 30 คน ซึ่งเป็นประชาชนที่พักอาศัยอยู่ในเขตเทศบาลอื่น ในจังหวัดนนทบุรี แล้วนำผลมาทดสอบหาความเชื่อมั่นรายข้อ (Item Analysis) โดยวิธีการหาความสอดคล้องภายใน

(Internal Consistency Method) และหาความเชื่อมั่นรวมโดยสูตรสัมประสิทธิ์แอลฟาของครอนบาค (Cronbach's Alpha Coefficient) ผลการวิเคราะห์ความเชื่อมั่น คือ 0.952

การเก็บรวบรวมข้อมูล

1. ผู้ศึกษาจะเข้าไปแจกแบบสอบถาม โดยทำการแนะนำตัวกับกลุ่มตัวอย่าง ชี้แจงให้กลุ่มตัวอย่างทราบถึงวัตถุประสงค์ของการศึกษา พร้อมทั้งขอความอนุเคราะห์ในการตอบแบบสอบถามจากกลุ่มตัวอย่างแต่ละราย

2. ชี้แจงให้กลุ่มตัวอย่างทราบว่าข้อมูลที่รวบรวมได้จากกลุ่มตัวอย่างแต่ละรายนั้น จะถูกเก็บเป็นความลับ และผู้วิจัยจะนำเสนอข้อมูลในรูปแบบของการสรุปภาพรวมเท่านั้น

3. นำแบบสอบถามมาตรวจสอบความสมบูรณ์ แล้วนำไปวิเคราะห์ผลทางสถิติ

สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

1. การวิเคราะห์สภาพทั่วไป ของกลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ เพศ อายุ ระดับการศึกษา อาชีพ รายได้ ระยะเวลาที่อาศัยในชุมชน ค่าสถิติที่ใช้ได้แก่ ค่าความถี่ และร้อยละ ใช้สำหรับอธิบายข้อมูลปัจจัยส่วนบุคคลของกลุ่มตัวอย่าง

2. การวิเคราะห์การมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาเมืองน่าอยู่อย่างยั่งยืน ค่าสถิติที่ใช้ได้แก่ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

3. การวิเคราะห์เชิงสถิติเชิงอนุมานในการทดสอบสมมติฐานการวิจัยเพื่อสรุปผลอ้างอิงไปยังประชากรของการศึกษา โดยใช้สถิติ t-test ในการเปรียบเทียบ เทียบความแตกต่างของค่าเฉลี่ย 2 กลุ่มตัว และใช้การวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว (One-Way ANOVA) สำหรับความแตกต่างค่าเฉลี่ยมากกว่า 2 กลุ่มขึ้นไป หากพบความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 จะทำการทดสอบด้วยวิธี Fisher's least significant difference (LSD) ในการทดสอบความแตกต่างรายคู่ในการศึกษาปัจจัยส่วนบุคคลที่มีต่อการมีส่วนร่วมของประชาชน

ผลการวิจัย

ข้อมูลทั่วไปของกลุ่มตัวอย่าง

ตารางที่ 1 แสดงความถี่ และร้อยละของปัจจัยส่วนบุคคลของกลุ่มตัวอย่าง

(n = 400)		
ข้อมูลทั่วไป	จำนวน (คน)	ร้อยละ
1. เพศ		
ชาย	180	45.0
หญิง	220	55.0
2. อายุ		
18 – 29 ปี	78	19.5
30 – 39 ปี	92	23.0
40 – 49 ปี	99	24.8
50 – 59 ปี	81	20.2
60 ปีขึ้นไป	50	12.5

(ต่อ)

(n = 400)		
ข้อมูลทั่วไป	จำนวน (คน)	ร้อยละ
3. ระดับการศึกษา		
ประถมศึกษา	19	4.8
มัธยมศึกษาตอนต้น	40	10.0
มัธยมศึกษาตอนปลาย/ปวช.	88	22.0
อนุปริญญา/ปวส.	76	19.0
ปริญญาตรีหรือเทียบเท่า	149	37.2
ปริญญาโท	24	6.0
ปริญญาเอก	4	1.0
4. อาชีพ		
พนักงานบริษัทเอกชน	71	17.8
ธุรกิจส่วนตัว/ค้าขาย	82	20.5
ข้าราชการ/พนักงานรัฐวิสาหกิจ	82	20.5
นักเรียน/นักศึกษา	27	6.8
แม่บ้าน/พ่อบ้าน	37	9.2
รับจ้าง	58	14.5
พนักงาน/ข้าราชการเกษียณอายุ	35	8.7
ว่างงาน/กำลังหางาน	8	2.0
5. รายได้	78	19.5
ต่ำกว่า 10,000 บาท		
10,001 – 15,000 บาท	108	27.0
15,001 – 20,000 บาท	62	15.5
20,001 – 25,000 บาท	58	14.5
25,001 บาทขึ้นไป	94	23.5
6. ระยะเวลาที่อาศัยอยู่ในชุมชน		
น้อยกว่า 3 ปี	51	12.8
3 – 5 ปี	71	17.8
6 – 10 ปี	101	25.2
11 – 15 ปี	44	11.0
มากกว่า 15 ปี	133	33.2

จากตารางที่ 1 แสดงให้เห็นว่า กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง คิดเป็นร้อยละ 55 กลุ่มที่มีอายุ ระหว่าง 40-49 ปี คิดเป็นร้อยละ 24.8 จบการศึกษาระดับการศึกษา ระดับการศึกษาปริญญาตรีหรือเทียบเท่า คิดเป็น ร้อยละ 37.2 อาชีพ ธุรกิจส่วนตัว/ค้าขาย และอาชีพข้าราชการ/พนักงานรัฐวิสาหกิจ คิดเป็นร้อยละ 20.5 มี รายได้ 10,001 – 15,000 บาท คิดเป็นร้อยละ 27 และมีระยะเวลาที่อาศัยอยู่ในชุมชน มากกว่า 15 ปี คิด เป็นร้อยละ 33.2 ข้อมูลเกี่ยวกับระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาเมืองน่าอยู่อย่างยั่งยืนของ เทศบาลนครปากเกร็ด จังหวัดนนทบุรี

ตารางที่ 2 แสดงระดับการมีส่วนร่วมเป็นรายด้านโดยภาพรวม

(n = 400)

การมีส่วนร่วมของประชาชนเทศบาลนครปากเกร็ดในการพัฒนาเมืองน่าอยู่อย่างยั่งยืน	$\bar{x}$	S.D.	ระดับการมีส่วนร่วม
1. การมีส่วนร่วมด้านการตัดสินใจ	2.46	0.884	ปานกลาง
2. การมีส่วนร่วมด้านการดำเนินการ	2.78	0.789	ปานกลาง
3. การมีส่วนร่วมด้านการรับผลประโยชน์	2.90	0.879	ปานกลาง
4. การมีส่วนร่วมด้านการติดตามประเมินผล	2.35	0.917	ปานกลาง
ค่าเฉลี่ยรวม	2.62	0.759	ปานกลาง

จากตารางที่ 2 แสดงให้เห็นว่า ประชาชนในเขตเทศบาลนครปากเกร็ด จังหวัดนนทบุรี มีระดับ การมีส่วนร่วมภาพรวมในระดับปานกลาง มีค่าเฉลี่ย 2.62 โดยระดับการมีส่วนร่วมทั้ง 4 ด้าน ตามลำดับดังนี้ การมีส่วนร่วมด้านการรับผลประโยชน์ มีค่าเฉลี่ย 2.90 การมีส่วนร่วมด้านการดำเนินการ มีค่าเฉลี่ย 2.78 การมีส่วนร่วมด้านการตัดสินใจ มีค่าเฉลี่ย 2.46 และการมีส่วนร่วมด้านการติดตามประเมินผล มีค่าเฉลี่ย 2.35

ผลการทดสอบสมมติฐานการวิจัย พบว่า ประชาชนในเทศบาลนครปากเกร็ด จังหวัดนนทบุรี ที่มี ระดับการศึกษา อาชีพ และระยะเวลาที่อยู่อาศัยในชุมชน ที่ต่างกันมีระดับการมีส่วนร่วมในการพัฒนาเมืองน่าอยู่อย่างยั่งยืนแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ 0.05 ตามละเอียด ดังนี้

ตารางที่ 3 แสดงการเปรียบเทียบระดับการศึกษากับการมีส่วนร่วมของประชาชน

(n = 400)

แหล่งความแปรปรวน	SS	df	MS	F	Sig
ความแตกต่าง ระหว่างกลุ่ม	9	6	1.522	2.713	0.014*
ความแตกต่าง ภายในกลุ่ม	220	393	0.561		
รวม	229	399			

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

ผลการทดสอบสมมติฐาน พบว่า ประชาชนที่มีระดับการศึกษาต่างกันมีการมีส่วนร่วมในการพัฒนาเมืองน่าอยู่อย่างยั่งยืนแตกต่างกัน (F = 2.713 , Sig = 0.014) อย่างนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 จึงยอมรับสมมติฐานและทดสอบสมมติฐานรายคู่ด้วยวิธีการทดสอบ LSD ได้ผลการวิเคราะห์ ดังตารางที่

ตารางที่ 4 แสดงการเปรียบเทียบความแตกต่างรายคู่ระหว่างการศึกษาที่มีส่วนร่วมของประชาชนจำแนกตามระดับการศึกษา

(n = 400)

ระดับการศึกษา	$\bar{X}$	S.D.	การศึกษา						
			1	2	3	4	5	6	7
1. ประถมศึกษา	2.26	0.71	-				*	*	
2. มัธยมศึกษาตอนต้น	2.48	0.75		-			*		
3. มัธยมศึกษาตอนปลาย/ปวช.	2.50	0.80			-		*		
4. อนุปริญญา/ปวส.	2.59	0.70				-			
5. ปริญญาตรี หรือเทียบเท่า	2.78	0.73					-		
6. ปริญญาโท	2.77	0.77						-	
7. ปริญญาเอก	2.40	1.14							-

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

ผลการเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยการมีส่วนร่วมของกลุ่มตัวอย่าง พบว่าประชาชนที่มีการศึกษาปริญญาตรีหรือเทียบเท่า ค่าเฉลี่ยคือ 2.78 มีส่วนร่วมสูงกว่าประชาชนที่มีระดับการศึกษาประถมศึกษา ค่าเฉลี่ยคือ 2.26 ประชาชนที่มีระดับการศึกษามัธยมศึกษาตอนต้น ค่าเฉลี่ยคือ 2.48 ประชาชนที่มีระดับการศึกษามัธยมศึกษาตอนปลาย/ปวช. ค่าเฉลี่ยคือ 2.50 และประชาชนที่มีการศึกษาปริญญาโท ค่าเฉลี่ยคือ 2.77 มีส่วนร่วมสูงกว่าประชาชนที่มีระดับการศึกษาประถมศึกษา ค่าเฉลี่ยคือ 2.26

ตารางที่ 5 แสดงการเปรียบเทียบอาชีพกับการมีส่วนร่วมของประชาชน

(n = 400)

แหล่งความแปรปรวน	SS	df	MS	F	Sig
ความแตกต่างระหว่างกลุ่ม	27	7	3.859	7.467	0.000*
ความแตกต่างภายในกลุ่ม	203	392	0.517		
รวม	230	399			

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

ผลการทดสอบสมมติฐาน พบว่า ประชาชนที่มีอาชีพต่างกันมีการมีส่วนร่วมในการพัฒนาเมืองน่าอยู่อย่างยั่งยืนแตกต่างกัน ($F = 7.467$, $Sig = 0.000$) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 จึงยอมรับสมมติฐานและทดสอบสมมติฐานรายคู่ด้วยวิธีการทดสอบ LSD ได้ผลการวิเคราะห์ ดังตารางที่ 6

ตารางที่ 6 แสดงการเปรียบเทียบความแตกต่างรายคู่ระหว่างการมีส่วนร่วมของประชาชนจำแนกตามอาชีพ

(n = 400)

อาชีพ	$\bar{X}$	S.D.	อาชีพ							
			1	2	3	4	5	6	7	8
1. พนักงานบริษัทเอกชน	2.54	0.82	-		*				*	
2. ธุรกิจส่วนตัว/ค้าขาย	2.47	0.64		-	*	*			*	
3. ข้าราชการ/ พนักงานรัฐวิสาหกิจ	2.99	0.77			-		*	*		*
4. นักเรียน/นักศึกษา	2.84	0.82				-	*	*		
5. แม่บ้าน/พ่อบ้าน	2.42	0.52					-		*	
6. รับจ้าง	2.30	0.74						-	*	
7. พนักงาน/ ข้าราชการเกษียณ	2.96	0.52							-	*
8. ว่างาน/กำลังหางาน	2.32	0.91								-

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

ประชาชนที่อาชีพข้าราชการ/ พนักงานรัฐวิสาหกิจ ค่าเฉลี่ย คือ 2.99 มีส่วนร่วมสูงกว่าประชาชนที่มีอาชีพพนักงานบริษัทเอกชน ค่าเฉลี่ย คือ 2.54 ประชาชนที่มีอาชีพธุรกิจส่วนตัว/ ค้าขาย ค่าเฉลี่ยคือ 2.47 ประชาชนที่มีอาชีพแม่บ้าน/พ่อบ้าน ค่าเฉลี่ย คือ 2.42 ประชาชนที่มีอาชีพรับจ้าง ค่าเฉลี่ย คือ 2.30 และประชาชนที่มีอาชีพว่างงาน/กำลังหางาน ค่าเฉลี่ย คือ 2.32

ประชาชนที่อาชีพนักเรียน/นักศึกษา ค่าเฉลี่ย คือ 2.84 มีส่วนร่วมสูงกว่าประชาชนที่มีอาชีพธุรกิจส่วนตัว/ ค้าขาย ค่าเฉลี่ย คือ 2.47 ประชาชนที่มีอาชีพแม่บ้าน/พ่อบ้าน ค่าเฉลี่ย คือ 2.42 ประชาชนที่มีอาชีพรับจ้าง ค่าเฉลี่ย คือ 2.30

ประชาชนที่อาชีพพนักงาน/ ข้าราชการเกษียณ ค่าเฉลี่ยคือ 2.96 มีส่วนร่วมสูงกว่าประชาชนที่มีอาชีพพนักงานบริษัทเอกชน ค่าเฉลี่ย คือ 2.54 ประชาชนที่มีอาชีพธุรกิจส่วนตัว/ ค้าขาย ค่าเฉลี่ย คือ 2.47 ประชาชนที่มีอาชีพแม่บ้าน/พ่อบ้าน ค่าเฉลี่ย คือ 2.42 ประชาชนที่ว่างงาน/กำลังหางาน ค่าเฉลี่ย คือ 2.32 และประชาชนที่มีอาชีพรับจ้าง ค่าเฉลี่ย คือ 2.30

ตารางที่ 7 แสดงการเปรียบเทียบ ระยะเวลาที่อยู่อาศัยในชุมชนกับการมีส่วนร่วมของประชาชน

(n = 400)

แหล่งความแปรปรวน	SS	df	MS	F	Sig
ความแตกต่างระหว่างกลุ่ม	7	4	1.836	3.263	0.012*
ความแตกต่างภายในกลุ่ม	222	395	0.563		
รวม	230	399			

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

ผลการทดสอบสมมติฐาน พบว่า ประชาชนที่มีระยะเวลาที่อยู่อาศัยในชุมชนแตกต่างกันมีการมีส่วนร่วมในการพัฒนาเมืองน่าอยู่อย่างยั่งยืนแตกต่างกัน ($F = 3.263$, $Sig = 0.012$) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 จึงยอมรับสมมติฐาน และทดสอบสมมติฐานรายคู่ ด้วยวิธีการทดสอบ LSD ได้ผลการวิเคราะห์ ดังตารางที่ 8

ตารางที่ 8 การเปรียบเทียบความแตกต่างรายคู่ ระหว่างการมีส่วนร่วมของประชาชนจำแนกตามระยะเวลาที่อาศัยในชุมชน

(n = 400)

ระยะเวลา	$\bar{X}$	S.D.	ระยะเวลา				
			1	2	3	4	5
1. น้อยกว่า 3 ปี	2.76	0.90	-		*		
2. 3 - 5 ปี	2.61	0.80		-			
3. 6 - 10 ปี	2.45	0.67			-		*
4. 11 - 15 ปี	2.47	0.66				-	*
5. มากกว่า 15 ปี	2.76	0.74					-

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

ประชาชนที่มีระยะเวลาที่อาศัยในชุมชนน้อยกว่า 3 ปี ค่าเฉลี่ยคือ 2.76 มีส่วนร่วม สูงกว่าประชาชนที่มีระยะเวลาที่อาศัยในชุมชน 6 - 19 ปี ค่าเฉลี่ยคือ 2.45 ประชาชนที่มีระยะเวลาที่อาศัยในชุมชนมากกว่า 15 ปี ค่าเฉลี่ยคือ 2.76 มีส่วนร่วมสูงกว่าประชาชนที่มีระยะเวลาที่อาศัยในชุมชน 11 - 15 ปี ค่าเฉลี่ยคือ 2.47 และประชาชนที่มีระยะเวลาที่อาศัยในชุมชน 6 - 10 ปี ค่าเฉลี่ยคือ 2.45

ตารางที่ 9 สรุปผลการทดสอบสมมติฐาน

ตัวแปรอิสระ	ระดับนัยสำคัญ Sig	ผลการทดสอบ	
		เป็นไปตามสมมติฐาน	ไม่เป็นไปตามสมมติฐาน
1. เพศ	0.965	-	✓
2. อายุ	0.135	-	✓
3. ระดับการศึกษา	0.014*	✓	-
4. อาชีพ	0.000*	✓	-
5. รายได้เฉลี่ยต่อเดือน	0.195	-	✓
6. ระยะเวลาที่อาศัยในชุมชน	0.012*	✓	-

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

อภิปรายผลการวิจัย

จากการศึกษาเรื่อง “การมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาเมืองน่าอยู่อย่างยั่งยืน กรณีศึกษา เทศบาลนครปากเกร็ด จังหวัดนนทบุรี” โดยภาพรวมสามารถอภิปรายผลได้ ดังนี้

การวิเคราะห์ระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาเมืองน่าอยู่อย่างยั่งยืน ของเทศบาลนครปากเกร็ดจังหวัดนนทบุรี มีภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง โดยระดับการมีส่วนร่วม ทั้ง 4 ด้าน ตามลำดับ ดังนี้ ด้านการรับผลประโยชน์ ด้านการดำเนินการ ด้านการตัดสินใจ และด้านการติดตามและประเมินผล

การมีส่วนร่วมด้านการตัดสินใจ พบว่า การมีส่วนร่วมของประชาชนเทศบาลนครปากเกร็ด จังหวัดนนทบุรี มีส่วนร่วมอยู่ในระดับปานกลาง มีค่าเฉลี่ยคือ 2.46 ประเด็นที่มีส่วนร่วมมากที่สุด คือ การได้รับข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับการพัฒนาเมืองให้น่าอยู่อย่างยั่งยืนเพื่อติดตามการดำเนินงานของเทศบาล อาจเป็นเพราะเทศบาลได้ให้ข้อมูลข่าวสารและมีการประชาสัมพันธ์โครงการ/กิจกรรม เกี่ยวกับการพัฒนาเทศบาลนครปากเกร็ดให้เป็นเมืองน่าอยู่อย่างยั่งยืนอย่างต่อเนื่อง และเปิดโอกาสให้ประชาชนมีส่วนร่วมในการแสดงความคิดเห็นหรือข้อเสนอแนะ หรือมีโอกาสปรึกษาหารือกับเทศบาลเพื่อค้นหาสาเหตุของปัญหา โดยเทศบาลนครปากเกร็ดได้ให้ความสำคัญต่อการมีส่วนร่วมของประชาชนในพื้นที่ โดยจัดให้มีการประชุมร่วมกันระหว่างผู้บริหาร ผู้นำชุมชน เพื่อรับทราบปัญหาในชุมชนและร่วมหาแนวทางแก้ไข ประเด็นที่มีส่วนร่วมน้อยที่สุดคือ การมีโอกาสปรึกษาหารือกับเทศบาลเพื่อค้นหาสาเหตุของปัญหาการบริหารงานของเทศบาล เช่น การทุจริตและประพฤติมิชอบของเจ้าหน้าที่ เป็นต้น อาจเป็นเพราะประชาชนเกรงกลัวอำนาจของเจ้าหน้าที่ ทำให้ไม่กล้าเสนอแนะความคิดเห็นเชิงลบ ขาดความเชื่อมั่นในการทำงานของเจ้าหน้าที่ จึงทำให้ไม่สนใจและไม่เห็นความสำคัญของการมีส่วนร่วม

การมีส่วนร่วมด้านการดำเนินการ พบว่า การมีส่วนร่วมของประชาชนเทศบาลนครปากเกร็ด จังหวัดนนทบุรี มีส่วนร่วมอยู่ในระดับปานกลาง มีค่าเฉลี่ยคือ 2.78 ประเด็นที่มีส่วนร่วมมากที่สุด คือ การคัดแยกขยะก่อนทิ้งทุกครั้งและลดการใช้พลาสติกในครัวเรือน โดยเทศบาลนครปากเกร็ดได้ดำเนินการแก้ไขปัญหारेื่องขยะอย่างต่อเนื่องสร้างการรับรู้ ความเข้าใจ ซึ่งช่วยสร้างจิตสำนึกให้แก่ประชาชนในชุมชนเกิดความตระหนักและมีส่วนร่วมในการลดปริมาณและคัดแยกขยะ ตามหลักการใช้หลัก 3 ช (ใช้น้อย ใช้น้ำ นำกลับมาใช้ใหม่) หรือ 3Rs มีการจัดตั้งศูนย์รีไซเคิลขยะ การส่งเสริมให้มีธนาคารขยะ รวมทั้งสนับสนุนแหล่งเรียนรู้ด้านสิ่งแวดล้อม เพื่อให้เทศบาลนครปากเกร็ดเป็นเมืองน่าอยู่อย่างยั่งยืนต่อไป ประเด็นที่มีส่วนร่วมน้อยที่สุด คือ การเข้าร่วมโครงการ/กิจกรรม ที่ช่วยพัฒนาเมืองให้น่าอยู่อย่างยั่งยืนของเทศบาล อาจเป็นเพราะ แม้ว่าประชาชนในชุมชนจะแสดงความต้องการหรือความคิดเห็นเกี่ยวกับการพัฒนาเมืองน่าอยู่อย่างยั่งยืน แต่การตัดสินใจดำเนินโครงการหรือกิจกรรมต่าง ๆ ยังเป็นของเทศบาล ทำให้ประชาชนยังไม่รู้สึกว่าเป็นส่วนหนึ่งของเทศบาล จึงเข้ามามีส่วนร่วมในโครงการ กิจกรรม ที่จัดโดยเทศบาลน้อย

การมีส่วนร่วมด้านการรับผลประโยชน์ พบว่า การมีส่วนร่วมของประชาชนเทศบาลนครปากเกร็ด จังหวัดนนทบุรี มีส่วนร่วมอยู่ในระดับปานกลาง มีค่าเฉลี่ยคือ 2.90 ประเด็นที่มีส่วนร่วมมากที่สุด คือ การเพิ่มพื้นที่สีเขียวในชุมชน ทำให้อากาศในชุมชนดีขึ้น มีสถานที่พักผ่อนหย่อนใจ ทั้งนี้ อาจเป็นเพราะเทศบาลนครปากเกร็ด ใช้นโยบายปรับปรุงพื้นที่สิ่งแวดล้อมเมืองเพื่อพัฒนาแหล่งที่อยู่อาศัยให้มีสภาพแวดล้อมที่สะอาดสดใสด และปลอดภัยจากมลพิษ การเพิ่มพื้นที่สีเขียวในชุมชน โดยมีการจัดทำโครงการ และกิจกรรมด้านสิ่งแวดล้อมที่เป็นรูปธรรม เช่น การพัฒนาสวนสมเด็จพระศรีนครินทร์ นนทบุรี ทำให้ประชาชนได้รับประโยชน์จากการดำเนินงานเป็นสิ่งที่สนใจให้ประชาชนในพื้นที่ เข้าร่วมโครงการกิจกรรมอื่น ๆ ต่อไป ประเด็นที่มีส่วนร่วมน้อยที่สุด คือ เทศบาลมีโครงการหรือนโยบายส่งเสริมอาชีพและผลิตภัณฑ์ชุมชน ที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม ทำ

ให้มีอาชีพมั่นคง และมีรายได้เพิ่มขึ้น อาจเป็นเพราะประชาชนในพื้นที่เทศบาลปากเกร็ดส่วนใหญ่มีงานประจำ หรือมีรายได้ประจำ ทำให้ไม่เข้าร่วมการฝึกอบรมอาชีพ รวมทั้งอาจไม่ทราบว่าเทศบาลมีการส่งเสริมอาชีพ และผลิตภัณฑ์ชุมชนที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม เพื่อให้ประชาชนชุมชนมีอาชีพที่มั่นคง มีทรัพยากรที่ยั่งยืน

การมีส่วนร่วมด้านการติดตามและประเมินผล พบว่า การมีส่วนร่วมของประชาชนเทศบาลนครปากเกร็ด จังหวัดนนทบุรี มีส่วนร่วมอยู่ในระดับปานกลาง มีค่าเฉลี่ยคือ 2.35 ประเด็นที่มีส่วนร่วมมากที่สุด คือ การได้ตรวจสอบและติดตามผลการดำเนินงานของเทศบาลที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาเมืองให้น่าอยู่อย่างยั่งยืน ประเด็นที่มีส่วนร่วมน้อยที่สุด คือ การร่วมตรวจสอบรายได้ของโครงการ/กิจกรรมที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาเมืองให้น่าอยู่อย่างยั่งยืน โดยภาพรวมประชาชนยังไม่ให้ความสำคัญในการติดตามและประเมินผลโครงการ หรือกิจกรรมที่เทศบาลหรือชุมชนจัดทำเท่าที่ควร อาจเพราะมองว่าเป็นหน้าที่ของผู้นำชุมชน หรือกลุ่มคนที่เป็นส่วนหนึ่งของโครงการ กิจกรรมนั้น ๆ จึงจะสามารถติดตามประเมินผล และตรวจสอบการดำเนินงานของเทศบาลได้ ประชาชนไม่เข้าใจระบบการติดตามประเมินผล หรือไม่ทราบช่องทางการติดตามประเมินผล โครงการ กิจกรรมต่าง ๆ ของเทศบาล หรือ อาจคิดว่าเป็นภารกิจของหน่วยงานอื่นของรัฐหรือเป็นหน้าที่ขององค์กรอิสระต่าง ๆ เป็นต้น

การเปรียบเทียบการมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาเมืองให้น่าอยู่อย่างยั่งยืนของ เทศบาลนครปากเกร็ด จังหวัดนนทบุรี จำแนกตามปัจจัยส่วนบุคคล

พบว่า ประชาชนที่อาศัยในเทศบาลนครปากเกร็ด จังหวัดนนทบุรี ที่มี เพศ อายุ และรายได้ ที่ต่างกัน มีระดับการมีส่วนร่วมในการพัฒนาเมืองให้น่าอยู่อย่างยั่งยืนไม่แตกต่างกัน ทั้งนี้อาจเป็นเพราะ เทศบาลได้ประชาสัมพันธ์ให้ความรู้เกี่ยวกับการพัฒนาเมืองให้น่าอยู่อย่างยั่งยืนและเปิดกว้างให้ประชาชนทุกคนมีส่วนร่วมในการพัฒนาเมืองให้น่าอยู่อย่างยั่งยืนอย่างเท่าเทียม แม้ว่าประชาชนจะมีเพศ อายุ และรายได้ต่างกัน แต่ทุกคนล้วนเกี่ยวข้องกับการดำเนินโครงการ กิจกรรม ของเทศบาล และได้รับผลกระทบจากการดำเนินการ เช่นเดียวกัน ทำให้ประชาชนที่มี เพศ อายุ และรายได้ต่างกันเข้ามามีส่วนร่วมกับเทศบาลไม่แตกต่างกัน สอดคล้องกับ พระธวัชชัย สุนทริธโม (วรรณานวิน) (2561) ได้ศึกษาเรื่อง การมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาชุมชนในเทศบาลเมืองสระแก้ว จังหวัดสระแก้ว พบว่า เพศ อายุ รายได้ ไม่มีผลต่อการมีส่วนร่วมในการพัฒนาชุมชน

ประชาชนในเทศบาลนครปากเกร็ด จังหวัดนนทบุรี ที่มีระดับการศึกษา อาชีพ และระยะเวลาที่อยู่อาศัยในชุมชน ต่างกัน มีระดับการมีส่วนร่วมในการพัฒนาเมืองให้น่าอยู่อย่างยั่งยืนแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ 0.05 จำแนกได้ดังนี้

ประชาชนที่อาศัยในเขตเทศบาลนครปากเกร็ด จังหวัดนนทบุรี ที่มีระดับการศึกษา ต่างกัน มีระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาเมืองให้น่าอยู่อย่างยั่งยืน แตกต่างกัน โดยปริญาตรีหรือเทียบเท่าเป็นกลุ่มที่มีส่วนร่วมในการพัฒนาเมืองให้น่าอยู่อย่างยั่งยืนมากที่สุดทั้งนี้ อาจเป็นเพราะเป็นกลุ่มที่มีความรู้ เกี่ยวกับการพัฒนาเมืองให้น่าอยู่ ประชาธิปไตยแบบมีส่วนร่วม จากสถาบันการศึกษา ทำให้สามารถวิเคราะห์ถึงผลกระทบที่มีต่อวิถีชีวิตทำให้เกิดความตระหนักและเข้ามามีส่วนร่วมในกระบวนการตัดสินใจต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับการดำเนินโครงการกิจกรรมของเทศบาล มากกว่ากลุ่มที่มีระดับการศึกษาที่ต่ำกว่าอุดมศึกษา สอดคล้องกับ ศุภาวดี กรมทอง (2557) ได้ศึกษาเรื่อง การมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาท้องถิ่น กรณีศึกษาองค์การบริหารส่วนตำบลห้วยแก้ว อำเภอเบ็ญจนาสาร จังหวัดพิจิตร พบว่า กลุ่มตัวอย่างที่มีระดับการศึกษาที่ต่างกัน มีส่วนร่วมในการพัฒนาท้องถิ่นแตกต่างกัน

ประชาชนที่อาศัยในเขตเทศบาลนครปากเกร็ด จังหวัดนนทบุรี ที่มีอาชีพ ต่างกัน มีระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาเมืองน่าอยู่อย่างยั่งยืน แตกต่างกัน โดยอาชีพข้าราชการ/พนักงานรัฐวิสาหกิจ เป็นกลุ่มที่มีส่วนร่วมในการพัฒนาเป็นเมืองน่าอยู่อย่างยั่งยืน มากที่สุด อาจเป็นเพราะข้าราชการและพนักงานรัฐวิสาหกิจ มีโอกาสได้รับข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับเมืองน่าอยู่ หรือการพัฒนาที่ยั่งยืนจากหน่วยงานที่สังกัด ทำให้มีความเข้าใจ เกิดความตระหนักต่อผลกระทบต่อคุณภาพชีวิต ชุมชนที่อยู่อาศัย จึงเข้ามามีส่วนร่วมมากกว่ากลุ่มอาชีพอื่น ๆ ซึ่งสอดคล้องกับ พระธวัชชัย สุนตโรดม (วรรณานัน) (2561) ได้ศึกษาเรื่องการมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาชุมชนในเทศบาลเมืองสระแก้ว จังหวัดสระแก้ว พบว่า อาชีพ มีผลต่อการมีส่วนร่วมในการพัฒนาชุมชน

ประชาชนที่อาศัยในเขตเทศบาลนครปากเกร็ด จังหวัดนนทบุรี ที่มีระยะเวลาที่อาศัยในชุมชนต่างกัน มีระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาเมืองน่าอยู่อย่างยั่งยืน แตกต่างกัน โดยประชาชนที่มีระยะเวลาอาศัยในชุมชนมากกว่า 15 ปีเป็นกลุ่มที่มีส่วนร่วมในการพัฒนาเป็นเมืองน่าอยู่อย่างยั่งยืนมากที่สุด เนื่องจากเป็นกลุ่มที่อาศัยในพื้นที่ยาวนานที่สุด มีความเข้าใจการทำงานของเทศบาล และมีความห่วงหาอาวรณ์อยากใหชุมชนมีการพัฒนาน่าอยู่ จึงได้เล็งเห็นปัญหาและเข้ามามีส่วนร่วมมากที่สุด สอดคล้องกับ พระธวัชชัย สุนตโรดม (วรรณานัน) (2561) ได้ศึกษาเรื่อง การมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาชุมชนในเทศบาลเมืองสระแก้ว จังหวัดสระแก้ว พบว่า อาชีพ มีผลต่อการมีส่วนร่วมในการพัฒนาชุมชน นันทมาลี แก้วกาศ (2562) ได้ศึกษาเรื่อง การมีส่วนร่วมในการจัดการสิ่งแวดล้อม ของประชาชนที่อาศัยอยู่บริเวณโรงงานอุตสาหกรรม ในตำบลสองคอน อำเภอแก่งคอย จังหวัดสระบุรี พบว่า ประชาชนที่มีระยะเวลาที่อาศัยต่างกัน มีส่วนร่วมในการจัดการสิ่งแวดล้อมแตกต่างกัน

ข้อเสนอแนะจากการศึกษา

1. ควรมีการประชาสัมพันธ์ข้อมูล ข่าวสารของเทศบาล ที่ครอบคลุม ถูกต้อง แก่ประชาชน เพื่อให้ประชาชนในพื้นที่ ได้วิเคราะห์ข้อมูลและตัดสินใจให้ความร่วมมือกับเทศบาลในการพัฒนาเมืองให้น่าอยู่อย่างยั่งยืน
2. ควรเปิดโอกาสให้ประชาชนในพื้นที่ได้แสดงความคิดเห็น ข้อเสนอแนะ หรือปรึกษาหารือ เกี่ยวกับปัญหาด้านที่อยู่อาศัย สิ่งแวดล้อมในชุมชน รวมทั้งการให้บริการของเจ้าหน้าที่เทศบาล และการบริหารงานของเทศบาล อาทิเช่น การประชุม การประชาคม หรือเพิ่มช่องทางการสื่อสารอื่น ๆ ที่สะดวก รวดเร็ว ง่ายต่อการใช้งาน เพื่อใช้เป็นข้อมูลในจัดทำโครงการหรือกิจกรรมต่อไป
3. ควรจูงใจให้ประชาชนพื้นที่ เช่น กลุ่ม อาชีพรับจ้าง แม่บ้านพ่อบ้านให้เข้ามามีส่วนร่วมในโครงการหรือกิจกรรมที่ช่วยพัฒนาเมืองให้น่าอยู่อย่างยั่งยืนเพิ่มมากขึ้น เพื่อเป็นการปลูกจิตสำนึกและสร้างความตระหนักให้แก่ประชาชนในพื้นที่
4. ควรสนับสนุนกลุ่ม ข้าราชการ พนักงานรัฐวิสาหกิจ กลุ่มพนักงานเอกชน ข้าราชการเกษียณอายุ เข้ามามีบทบาทในการดำเนินโครงการหรือกิจกรรมที่ช่วยพัฒนาเมืองให้น่าอยู่อย่างยั่งยืน เพื่อจะได้ถ่ายทอดองค์ความรู้ให้แก่คนในครอบครัว และชุมชนต่อไป
5. ควรสนับสนุนให้ประชาชนมีส่วนร่วมในโครงการ หรือกิจกรรมที่เกี่ยวกับการจัดการขยะมูลฝอย การอนุรักษ์ฟื้นฟูแหล่งน้ำ ทรัพยากรธรรมชาติ พื้นที่สีเขียวในชุมชน เพื่อเป็นการยกระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนในพื้นที่ และช่วยพัฒนาสิ่งแวดล้อมเมืองให้น่าอยู่

6. ควรส่งเสริมให้ประชาชนมีส่วนร่วมในโครงการ หรือกิจกรรมที่เกี่ยวกับการฟื้นฟูแหล่งที่อยู่อาศัย การปรับปรุงทัศนียภาพ การส่งเสริมอาชีพหรือสร้างผลิตภัณฑ์ชุมชนที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม เพื่อช่วยกระตุ้นให้ประชาชนเห็นความสำคัญ ซึ่งจะช่วยพัฒนาเมืองให้น่าอยู่อย่างยั่งยืน

7. ควรจูงใจประชาชนในพื้นที่ ให้เล็งเห็นถึงประโยชน์ที่จะได้รับจากการดำเนินโครงการหรือกิจกรรมที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาเมืองให้น่าอยู่อย่างยั่งยืน เช่น ชุมชนมีสภาพแวดล้อมที่ดี มีภูมิทัศน์ที่สวยงาม ประชาชนมีอาชีพที่มั่นคงมีรายได้เสริม จากการคัดแยกขยะ เพื่อเป็นการกระตุ้นให้ประชาชนในพื้นที่เข้ามามีส่วนร่วมมากยิ่งขึ้น

8. ควรประชาสัมพันธ์ข่าวสารของโครงการหรือกิจกรรมที่ช่วยพัฒนาเมืองให้น่าอยู่อย่างยั่งยืน เพื่อให้ประชาชนในพื้นที่ได้รับรู้ถึงประโยชน์ที่ตนจะได้รับ และผลลัพธ์ที่จะเกิดแก่ชุมชนทั้งด้านดีและเสีย หากประชาชนรู้สึกถึงผลกระทบที่จะได้รับอาจทำให้การมีส่วนร่วมของประชาชนมีแนวโน้มเพิ่มมากขึ้น

9. เจ้าหน้าที่เทศบาลควรให้ความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับการติดตามประเมินผลโครงการหรือกิจกรรมให้แก่ประชาชนในพื้นที่ เนื่องจากการติดตามประเมินผลเป็นการตรวจสอบว่าการดำเนิน นั้นเป็นไปตามเป้าหมายหรือไม่ มีปัญหาหรืออุปสรรคหรือไม่ ซึ่งจะช่วยให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในการเสนอแนะ แก้ไขปรับปรุง โครงการหรือกิจกรรมที่ช่วยพัฒนาเมืองให้น่าอยู่อย่างยั่งยืน

10. ควรมีการประชาสัมพันธ์ข้อมูลผลการดำเนินการ ปัญหา อุปสรรค ผลกระทบของโครงการหรือกิจกรรมให้ประชาชนทราบอย่างต่อเนื่อง เพื่อกระตุ้นให้ประชาชนในพื้นที่เกิดความรับผิดชอบร่วมกัน ควรเปิดโอกาสให้ประชาชนในพื้นที่ เข้าร่วมการติดตามประเมินผลการดำเนินงาน รวมทั้งงบประมาณของโครงการหรือกิจกรรมที่ช่วยพัฒนาเมืองให้น่าอยู่อย่างยั่งยืน ผ่านการประชุม สื่อประชาสัมพันธ์ การทำประชาคม เพื่อนำความคิดเห็น ข้อเสนอแนะ ต่าง ๆ ไปแก้ไขปรับปรุงโครงการหรือกิจกรรมที่ช่วยพัฒนาเมืองให้น่าอยู่อย่างยั่งยืน

ข้อเสนอแนะเพื่อการศึกษาครั้งต่อไป

1. ควรมีการเก็บรวบรวมข้อมูล ปัญหา อุปสรรค ของการดำเนินโครงการ หรือกิจกรรม เกี่ยวกับการพัฒนาเมืองให้น่าอยู่อย่างยั่งยืน

2. ควรทำวิจัยเชิงคุณภาพ เพื่อศึกษาความคิดเห็นเจ้าหน้าที่ ที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาเมืองให้น่าอยู่อย่างยั่งยืน เช่น บทสัมภาษณ์เชิงลึก

3. ควรศึกษาเทศบาลใกล้เคียง เพื่อใช้เป็นแนวทางในการยกระดับการมีส่วนร่วมในการพัฒนาเมืองให้น่าอยู่อย่างยั่งยืนในระดับจังหวัดได้

เอกสารอ้างอิง

โกวิทย์ พวงงาม. 2551. การจัดการตนเองของชุมชนและท้องถิ่น. บริษัท ธรรมสาร จำกัด: ศูนย์หนังสือมหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.

ชนกร ชลธิธัญญ์. 2562. “เมืองสีเขียวโอกาสในการพัฒนาเมืองให้น่าอยู่อย่างยั่งยืน”. วารสารเศรษฐกิจและสังคม 56 (1): 43-47.

ธนกร ธรรมรักชิต. 2554. การมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาขององค์การบริหารส่วนตำบลท่ามะกา อำเภوتاมะกา จังหวัดกาญจนบุรี. การค้นคว้าอิสระ สาขารัฐศาสตร์, มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.

- พระธวัชชัย สนธิธมโม (วรรณนาวัน). 2561. การมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาชุมชนในเขตเทศบาลเมืองสระแก้ว จังหวัดสระแก้ว. สารนิพนธ์รัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย.
- ศุภาวดี กรมทอง. 2557. การมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาท้องถิ่น กรณีศึกษาองค์การบริหารส่วนตำบลห้วยแก้ว อำเภอบึงนาราง จังหวัดพิจิตร. การค้นคว้าอิสระรัฐศาสตรมหาบัณฑิต, สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์.
- สำนักงานสภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ. 2562. รายงานการศึกษาลผลกระทบจากการเปลี่ยนแปลงโครงสร้างประชากรและข้อเสนอแนะเชิงนโยบายต่อการพัฒนาประเทศจากผลการคาดประมาณประชากรของประเทศไทย (Online). https://www.nesdc.go.th/ewt_dl_link.php?nid=9814., 1 มีนาคม 2566
- สำนักงานสภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติร่วมกับศูนย์บริการวิชาการแห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย. 2565. คู่มือแนวทางการวางแผนพัฒนาเมืองในอนาคตให้น่าอยู่อย่างยั่งยืน. (Online). https://www.nesdc.go.th/ewt_w3c/ewt_dl_link.php?nid=12010., 20 มีนาคม 2566
- สำนักส่งเสริมการมีส่วนร่วมของประชาชน กรมส่งเสริมคุณภาพสิ่งแวดล้อม กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม. 2563. คู่มือการประเมินเมืองสิ่งแวดล้อมยั่งยืน.
- อรทัย กักพล. 2552. คู่คิด คู่มือ การมีส่วนร่วมของประชาชนสำหรับผู้บริหารท้องถิ่น. กรุงเทพมหานคร: จริยสนิพวงศ์การพิมพ์: สถาบันพระปกเกล้า.